

benne azt, mi szívünknek a legdrágább s csakugyan kívánatos, hogy olvassa szívével és hogy ez úton irodalmunk ismerete növelje a magyar közönségben a történeti öntudatot, a nemzeti érzés erejét s ne feledje olvasása közben egy pillanatra sem, hogy a magyar embernek világpolgárságot hajhászni nem csak felesleges, hanem nemzeti életünket veszélyeztető fényűzés is. Ez a legfőbb tanulság.

De méltó büszkesége e mű a magyar nyomdászati iparnak is és méltó a hasonló német kiadványokhoz külsejére nézve is. Nemcsak nyomása szép, tisztametszésű mediaeval betűvel, hanem mellékletei, szövegekpei, hasonmásai mind nagy gonddal s szakértelemmel vannak megválogatva és kiállítva. Az I. k.-ben 199 szövegekép és 37 műmelléklet, a II-ikban mintegy 300 szövegekép s szintén 37 műmelléklet van a lehető legjobb technikai kivitelben s e sorok írója örömmel látta, hogy a II. k. 524. l.-ján a kiskőrösi Petőfi-ház az ő felvétele után van adva (Pet.-Muz. V. 3 számhoz melléklet), noha megnevezve nincs. Ez egyébként néhány más mellékletnél sincs megmondva, pl. az I. 152 lapon álló képről megemlíthető lett volna, hogy Schopper P a n o p l i a-jából van véve, mely Frankfurtban 1568-ban jelent meg.

F. Z.

Különfélék.

A kolozsvári Ferencz József-egyetemen f. é. márcz. 1-én volt Ő Felsége védnöksége alatt (sub auspiciis regis) az első doktorrá avatás. Filep Gyula orvosdoktornak jutott a szerencse elsőnek lenni e legmagasabb kitüntetés elnyerésében. Ő Felségét dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatási m. kir. miniszter helyettesítette, a kinek magas eszmékkel telt felavató beszéde (az egyetem és társadalom egymáshoz való viszonyáról) képezte az ünnepély fénypontját. A felavatás a régi erdélyi országgyűlések színhelyén, a városi Redoute nagytermében, a megállapított czeremóniák pontos megtartásával folyt le s lélekemelő hatással volt az ünnepélyen jelen lehetett intelligens s díszruhába öltözött közönségre. A felavatás után az egyetemi orvostan-hallgatók díszbédet adtak kitüntetett jeles pályatársuk tiszteletére, a melyen jelen volt a miniszter is kíséretével s az egyetemi tanári karon kívül a vármegye, város és hatóságok fejei és képviselői.

A kolozsvári állami tanítónőképző intézet f. é. márcz. 1-én ünnepelte fennállásának 25 éves jubileumát, dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatási m. kir. miniszter és Szathmáry György min. tanácsos és neje, valamint Kolozsvár városa intelligentiája és hatóságainak jelenlétében. Az ünnepély Kozma Ferencz tanfelügyelő megnyitó és üdvözlő beszédével kezdődött, fénypontja volt az intézet nagyérdemű igazgatónőjének, Lázárné Kasztner Janka úrnőnek szép felolvasása az intézet 25 éves történetéről. A tanítványok éneke, zongorázása, sza-

valata töltötte ki többi programját a szép ünnepélynek, mely felett és a mintaszerű intézet virágzása felett örömenek és elismerésének meleg szavakban adott kifejezést a közoktatási miniszter is.

Új egyetemi tanárok a kolozsvári egyetemen. Ő Felsége a classica philologia tanárává jan. 14-én kinevezte dr. Csengeri Jánost, bp. egyet. magán- és főgymn. r. tanárt; jan. 29-én pedig a bölcsélet ny. r. tanárává dr. Böhm Károlyt, a bp. ev. főgymn. igazgatóját. Egyetemünk és tudományos életünk két kitűnő erővel gazdagodott a két jeles tanár Kolozsvárra jutásával.

Szász Béla egyet. ny. r. tanárt Ő Felsége decz. 22-én kelt legmagasabb elhatározásával saját kérésére nyugdíjazta. A kolozsvári egyetem egyik legkiválóbb díszét vesztette el a betegeskedése miatt nyugdíjba lépett jeles tanár és íróban, a kinek hosszas és eredménydús tanári működéseért a közoktatási miniszter elismerését és köszönetét fejezte ki s a bölcsészeti kar küldöttségileg fejezte ki nyugdíjba lépése felett érzett fájdalmát, kívánván neki egészsége visszanyerését és hosszú életet.

Millenniumi Történet. Marczali Henriknek az „Árpádok kora” című monografiája, mely az „Athenaeum” r. társulat kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tízkötetes nagy munkának második kötetét képezi, immár befejezéshez közelg. A most megjelent 60. és 61. számú füzetek az Árpádok kihalásáról, az utolsó Árpádokról szólnak. Külön fejezetben van leírva a Kun László magyar király alatt vívott morvamezei csata, melynek oly nagy fontosságú politikai következménye a cseh Ottokár legyőzetésével Habsburgi Rudolf által a Habsburg-ház uralmának megalapítása Ausztriában. Erre a nagyjelentőségű korra, a magyar nemzeti dynasztia kihalásának korára vonatkozólag, eddig jórészt ismeretlen, számos és becses történeti adatot gyűjtött össze Marczali Henrik. A szöveg tömördek szövegképpel van illusztrálva. A füzetekhez műmellékletek is vannak csatolva. A füzetek ára 30 krajczár.

Folyóiratok.

Budapesti Szemle februári füzetében Volf György első keresztény térítőinkről szóló tanulmányának első közleményét adja; *Concha* Győző folytatja Balfour angol miniszternek a keresztény hitről való nézeteinek ismertetését; *Rohonyi* Gyula a magyar nemzet ethnikai meghatározásáról; *Csorba* Ferencz jogi oktatásunk reformjáról értekeznek; *Petelei* István a »Felhők« cz. alatt egy beszélyt közöl; *Haraszi* Gyula a kritikai módszerekről értekezik; *Cserny* Károly a vámszövetség megújításához szól hozzá. Az értesítőben több új könyvet bírálnak egyesek.

Akadémiai Értesítő januári füzetét *Marczali* Henriknek Ranke Leopold felett tartott emlékbeszéde nyitja meg; *Vadnay* Károly az 1895. évi